

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-158-9737

Chișinău

13.09.2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului (*inițiativa legislativă nr. 95 din 12 aprilie 2023*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 686 din 13 septembrie 2023.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul la proiectul de lege (în limba română – 4 file).

Secretar general adjunct al Guvernului Roman CAZAN

*Ex: J.Ciobanu
Tel: 250-282*

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2292
"13" 09	2023
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 686

din 13 septembrie 2023

Chișinău

**Privind aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea
Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 263/2005
cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 95 din 12 aprilie 2023) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, inițiativa legislativă în cauză și-a propus drept scop consolidarea gradului de protecție a drepturilor pacienților, ajustarea responsabilităților pacienților și efectuarea unor precizări pentru acordarea gradului de claritate a normelor juridice, precum și asigurarea unei terminologii unice utilizate în domeniul ocrotirii sănătății.

Cu referire la definiția de „rudă apropiată” menționăm că atât Codul civil, cât și Codul familiei nu reglementează termenul de „rudă apropiată” care este impropriu cadrului legal, iar textul „drepti/drepte” nu este necesar și urmează a fi exclus.

În conformitate cu prevederile art. 45 alin. (1) din Codul familiei nr. 1316/2000, rudenia este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenia este în linie dreaptă, iar în al doilea caz - în linie colaterală. Respectiv, rudenia este în linie dreaptă sau linie colaterală, și nu se utilizează noțiunile de „frați drepti/surori drepte”.

Astfel, în contextul alinierii legislației naționale la cea europeană în procesul de integrare europeană survine necesitatea de a evita definiția de rudă apropiată, or actele normative naționale reglementează suficient cauzele și condițiile de reprezentare a persoanelor (instituirea tutelei, curatelei, reprezentarea prin mandat, procură etc.).

În acest context menționăm că art. 76 alin. (1) din Codul civil prevede că „Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală (mandantul) poate împuternici unul sau mai mulți mandatar să o reprezinte în situația în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, ea nu își va putea, în mod deplin, conștientiza acțiunile ori exprima voința.”

La fel, se va ține cont de prevederile art. 77 alin. (1) și (2) din Codul civil care prevede că părinții sau părintele supraviețuitor, care nu au fost supuși măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei sau curatelei și care exercită ocrotirea părintească asupra copilului minor ori și-au asumat îngrijirea materială și morală a copilului adult, pot împuternici unul sau mai mulți mandatar să reprezinte acest copil în situația în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe

fizice, mintale sau psihologice, copilul nu își va putea, în mod deplin, conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Mandatul de ocrotire în viitor a copilului produce efecte în cazul în care părinții fie sunt decedați, fie, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu își pot, în mod deplin, conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Astfel, definirea rudei apropiate se va revizui prin prisma definirii reprezentantului legal al pacientului pentru a nu le suprapune.

Suplimentar, atragem atenția că conform prevederilor Legii nr. 66/2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost reformată integral instituția capacității persoanelor fizice în conformitate cu prevederile actelor internaționale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel a fost exclus conceptul de lipsire de capacitate de exercițiu, toate persoanele adulte fiind prezumate ca având capacitate deplină de exercițiu.

Constituția Republicii Moldova prevede că fiecare cetățean are dreptul la ocrotirea sănătății, iar în acest sens fiecare beneficiar de servicii de sănătate își exprimă voința personal, or în cazul situațiilor de imposibilitate de a-și exprima acordul, medicul este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a salva viața persoanei.

Confidențialitatea actului medical și secretul profesional constituie doi piloni principali în asigurarea dreptului la respectarea vieții private a pacientului. Astfel, medicul, prin natura profesiei sale, are acces la o dublă intimitate a pacientului: cea a corpului pacientului și cea a relațiilor de familie sau sociale. Dezvăluirea oricăror date medicale sau înlesnirea accesului persoanelor străine la conținutul foilor de observație sunt profund imorale și ilegale.

Normele de drept internațional reglementează posibilitatea divulgării informațiilor medicale, doar cu acordul scris al pacientului, cu indicarea expresă a numelui și prenumelui persoanei căreia îi va fi divulgată informația.

În același timp, potrivit pct. 54 din Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 privind aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, „Informațiile confidențiale pot fi dezvăluite:

- a) cu consimțământul scris al pacientului;
- b) cu consimțământul scris al tutorelui/reprezentantului legal al pacientului, atunci când vârsta pacientului sau starea lui de sănătate nu permite consimțirea directă;
- c) în cazul prevenirii afectării majore sau punerii în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) la cererea organelor de urmărire penală, a procuraturii și instanței judecătorești în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau a cercetării judecătorești;
- e) în alte situații prevăzute de lege.”

Cu referire la excluderea definiției „eroare medicală”, nu este fundamentată necesitatea excluderii acesteia și nici nu este propusă o altă noțiune

care ar înlocui-o, fapt ce generează incertitudine în necesitatea excluderii definiției respective. Cu atât mai mult că nu există o legislație specifică în acest domeniu care să stabilească și să reglementeze răspunderea civilă a instituțiilor medicale sau a personalului medical. Atât timp cât personalul medical nu răspunde civil pentru prejudiciile produse prin/din eroare, neglijență sau cunoștințe medicale insuficiente în exercitarea profesiei, excluderea acestei definiții la etapa actuală când legislația nu este certă în privința erorilor medicale, este prematură.

Totodată, prevederi tangențiale cu noțiunea de „eroare medicală” sunt utilizate și în alte acte normative, după cum urmează: Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264/2005; Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar; Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008; Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002; Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003; Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002; Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003; Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 privind aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului.

Astfel, operarea de modificări doar într-o singură lege nu este relevantă, iar modificarea tuturor actelor normative poate fi făcută doar utilizând o argumentare bine fundamentată.

De asemenea, menționăm că potrivit art. 16 alin. (3) din Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului „Cererile sau reclamațiile pacienților adresate organelor menționate la alin. (1) se examinează în temeiul Legii nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare și al altor acte legislative”. Având în vedere că Legea nr. 190/1994 a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, se impune necesitatea substituirii textului „Legii nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare” cu textul „Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018” din alin. (3) al articolului nominalizat.

Cu referire la aspecte de tehnică legislativă:

În cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se utilizează expresia „cu următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text. Prin urmare, la pct. 2, cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins” (obiecție inclusiv pentru pct. 3, 4, 5 și 7).

La pct. 3, modificările se vor expune în ordinea elementelor structurale de la art. 5.

La lit. b), în scopul încadrării armonioase a textului propus în cuprinsul normei, propunem ca cuvintele „și religioase” să fie substituite cu textul „, religioase sau oricare alte criterii protejate”.

De asemenea, la lit. g), în textul propus spre completare se va include și virgula înaintea cuvântului „inclusiv”.

La pct. 4, cu referire la completarea art. 7 „Responsabilitățile pacientului” cu lit. h), se va reține că solicitarea repetată a informației furnizate de către medic, alt lucrător medical sau farmacist nu poate fi catalogat ca o responsabilitate, ci un drept.

La pct. 6 se va revizui amendamentul propus la alin. (4) dat fiind că la alin. (4) se regăsește textul „al reprezentantului său legal (al rudei apropiate)”. În același context se vor revizui propunerile de la pct.7-10, în sensul ca textul propus a fi substituit să coincidă cu textul din cuprinsul normelor ce se propun a fi modificate.

La pct. 7 se va ține cont că completarea unui alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Prin urmare, în dispozițiile de modificare se vor exclude cuvintele „la final”, deoarece acestea sunt inutile.

Pe tot cuprinsul proiectului, în dispozițiile de modificare se va ține cont că „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

În baza celor menționate, Guvernul susține inițiativa legislativă propusă, cu luarea în considerare a obiecțiilor și a recomandărilor de îmbunătățire.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 686

от 13 сентября 2023 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту закона о внесении изменений
в Закон № 263/2005 о правах и ответственности пациента**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о внесении изменений в Закон № 263/2005 о правах и ответственности пациента.

Премьер-министр

ДОРИН РЕЧАН

Контрассигнуют:

Министр здравоохранения

Ала Немеренко

Министр юстиции

Вероника Михайлов-Морару